

паэты планеты

ЭДЫТ Сёдэргран

Выбраная паэзія

Пераклад з шведскай

Мінск
Выдавец Зміцер Колас
2019

УДК 821.113.6-1
ББК 84(4Фин=Шве)-5
С28

Серья заснаваная ў 2016 годзе.

Рэдкалегія серыі:

Л. Баршчэўскі, Зм. Колас, В. Сёмуха,
А. Хадановіч, Г. Янкута

Пераклад зроблены паводле крыніцы:

<http://runeberg.org/sodrgran/>

На вокладцы:

Кладзіна Рос,

Партрэт Эдыт Сёдэргран у капелюшы з пяром, 1917.

ISBN 978-985-23-0027-8

©Башарымава А., укладанне, 2019.

©Дызайн серыі. Русецкі М. І., 2016.

©Афармленне. Выдавец Зміцер
Колас, 2019.

СА ЗБОРНІКА «ВЕРШЫ»

Бачыла я дрэва...

(Jag såg ett träd...)

Бачыла я дрэва, вышэйшае за ўсе іншыя,
усё ў недасяжных шышках;
бачыла храм вялікі з разнасцежанымі дзвярыма,
і кожны, хто з іх выходзіў, быў бледны і дужы,
гатовы да смерці;
бачыла жанчыну нарумяненую, што, усміхаючыся,
гуляла ў цыркi: ці ёй пашанцуе? –
і бачыла я, што яна прайграла.

І вакол усяго быў накрэслены круг,
які не пераступіць нікому.

Халаднее пад вечар...

(Dagen svalnar...)

I

Халаднее пад вечар...

Пі цяпло з далоні маёй,
у ёй пульсуе кроў вясны.

Вазьмі маю далонь, маё белае плячо,
майго тонкага стану тужлівасць...

Як дзіўна ў ноч адну – як сёння –
адчуць пад тваёй цяжкай скронню
уздым сваіх грудзей было б.

II

Ты кінуў чырвоную ружу свайго кахання
мне на белае ўлонне –

сціскаю моцна ў гарачых руках

чырвоную ружу твайго кахання, што звяне хутка...

О валадар з халоднымі вачыма,

я прымаю карону, што ты падаеш мне

і што схіліць мне галаву да майго сэрца...

III

Я сёння бачыла свайго ўладара ўпершыню;
дрыжучы, я пазнала яго адразу.
Я ўжо адчуваю яго цяжкую далонь на маіх лёгкіх руках...
Дзе мой звонкі дзявочы смех,
мая жаночая воля з узнятаю галавой?
Я ўжо адчуваю, як ён сашчапіў маё трымтлівае цела,
я чую, як цвердазвонна б'е рэчаіснасць
у мае крохкія-крохкія мроі.

IV

Ты шукаў кветку,
а знайшоў плод.
Ты шукаў крыніцу,
а знайшоў мора.
Ты шукаў жанчыну,
а знайшоў душу –
ты расчараваны.

Стары дом

(Det gamla huset)

Як вочы новыя часы старыя бачаць –
бы чужаніцы, у якіх няма душы...

Сумую па сваіх старых магілах,
рыдае мая веліч, ды ніхто тых
не бачыць слёз.

У дзён старых чароўнасці жыву я,
між чужаніц, што гарады стаўляюць
на ўзгорках сініх – да нябёс саміх,
я ціха моўлю да ўвязнёных дрэваў
і суцяшаю іх.

Як млява сэнсы рэчаў нішчыць час,
і лёс бязгучна йдзе цвярдой ступой.
Павінна смерці я чакаць спагаднай,
што волю дасць душы маёй!

Жаданне
(En önskan)

З усяго ў нашым сонечным свеце
жадаю я толькі лаву ў садзе,
дзе грэецца котка на сонцы...
Дзе я сядзела б
з лістом ля сэрца,
з адзіным маленькім лістом.
Вось як мара мая выглядае...

Восеньскія дні

(Höstens dagar)

Восеньскія дні – празрыстыя,
намаляваныя на залатой зямлі лясной...
Восеньскія дні не знаюць злога.
Як жа міла засынаць стамлёнай
мне ад кветак, ад травы зялёнай
з вянком чырвона-вінным у галовах...
У асеннім дні няма тугі,
няўхільны холад у ягоных пальцах,
у снах ён бачыць белыя снягі,
што будуць вечна долу асыпацца.

Я

(Jag)

Я чужаніца ў гэтым краі,
што ляжыць глыбока пад гнётам мора,
сонца ўглядаецца сюды змяістымі промнямі,
а паветра сочыцца між маіх далоняў.
Мне казалі, я нарадзілася ўвязнёнай –
ніводзін твар мне тут не знаёмы.
Была я каменем, кінутым на дно?
Была я плодам, зацяжкім для сваёй галіны?
Ляжу, прыснулая, пры камлі шапаткога дрэва,
як узлезці мне па слізкіх ствалах?
Уверсе кроны ў хістанні страчаюцца,
там хачу я сядзець і выглядаць
дым з комінаў маёй радзімы...

Бог (Gud)

Бог – ложа, на якім ляжым мы,
распасцёртыя ў сусвеце,
чыстыя, як анёлы, вачэй свята-сіні бляск –
адказ вітанню зорак;
бог – нашых ног апора, бог – падушка,
каб прыхіліць галаву;
бог – запас моцы і цнатлівая цемра;
бог – незаплямленая душа нябачанага і ўжо
гнілое цела нявыдумананага;
бог – вечнасцяў бясплынная вада;
бог – няіснага плоднае зерне і жменя попелу
ад спаленых сусветаў;
бог – мірыяды інсектаў і ружаў экстаз;
бог – між нічым і ўсім пустыя арэлі;
бог – вязніца для ўсіх свабодных душаў;
бог – арфа для рукі наймацнейшага гневу;
бог – той, каго жаданне можа змусіць
спусціцца на зямлю!

Фіялетаवья прыцемкі...

(*Violetta skymningar...*)

Фіялетавья прыцемкі нясу ў сабе са свайго пракавецця,
голых дзеваў, што гуляюць з цэнтаўрамі ў галопе...
Жоўтыя сонечныя дні з яркімі позіркамі,
толькі промні шануюць годна пяшчотнае жаночае цела...
Мужчына не прыйшоў, не быў ніколі і ніколі не будзе...
Мужчына – зманнае люстра, што дачка сонца
ў гневе кідае аб скалы,
мужчына – хлусня, у якой беля дзеці не цямяць,
мужчына – гнілы плод, якім грэбуюць гордыя вусны.

Мілыя сёстры, уздымемся ж высока
на наймацнейшыя скалы,
мы ўсе – гераіні, ваяркі, рыцаркі,
вочы нявіннасці, чолы нябёсаў, вусені ў ружах,
цяжкія прыбоі і заблукалыя птушкі,
мы найменей чаканья і найчырвоныя самыя,
тыгравыя плямы, напятая струны, зоркі без памарокі.

Тривожныя сны

(Oroliga drömmar)

Далёка ад шчасця ляжу я на выспе ў моры і сплю.
Туманы ўздымаюцца і ўцякаюць, мяняецца вецер,
мне сняцца трывожныя сны пра вайну
і раскошныя святы,
і што мой каханы стаіць на карме і глядзіць,
як ластаўкі лётаюць і не маюць ніякіх жаданняў!
Нешта цяжкое ў ім, што не можа паварухнуцца,
ён бачыць, як карабель плыве
ў непрыхільную прышласць,
вострым кілем урэзваецца ў непакорлівы лёс,
крылы нясуць яго ў тую краіну, што ўсё для яго
робіць марным,
у землі бяссэнсавых дзён, што ляжаць далёка ад лёсу...

Vierge moderne

Я не жанчына. Я ніякі род.
Я паж, дзіця і дзёрзкае рашэнне,
я смех успышак на пунсовым сонцы...
Я нерат для ўсіх рыбаў ненажэрных,
я келіх, што за ўсіх жанчын падняты,
я крок насустрач шансу і крушэнню,
я да свабоды і сябе рывок...
Я шэпт крыві ў мужчынскім вуху,
я плоці юр, душэўная гарачка і адмова,
я знак на браме ў новыя раі.
Я польмя, цікаўнае і дзёрзкае,
я глыбіня, што смелым па калена,
я павязь шчырая агню з вадой без абавязкаў...

На ўсе чатыры вятры

(Mot alla fyra vindar)

Ніводная птушка не заляціць сюды,
у мой зацішны куток,
ніводная чорная ластаўка, што нясе тугу,
ніводная белая чайка, што прадракае шторм...
У цяні скалаў на варце стаіць мая дзікасьць,
гатова збегчы ад наймалейшага звону, ад крокаў,
што блізяцца...
Бязгучны, блакітны мой свет, святы мой...
У мяне ёсць брама на ўсе чатыры вятры.
У мяне ёсць залатая брама на ўсход –
для кахання, што ніколі не прыйдзе,
у мяне ёсць брама для дню і другая – для скрухі,
у мяне ёсць брама для смерці – яна заўсёды расчыненая.

Туга па колерах
(Färgernas längtan)

Ад таго, што сама бледная, люблю чырвонае,
сіняе і жоўтае,
вялікая бель панылая, як снегавыя прыцемкі,
якімі маці Беласнежкі сядзела ля акна,
прагнучы да іх чорнага і чырвонага.
Туга па колерах – кроўная. Калі хочацца прыгажосці,
заплюшчы вочы і зазірні ў сваё сэрца.
Але прыгажосць баіцца дня і процьмы позіркаў,
але прыгажосць не выносіць шуму і процьмы рухаў –
не набліжай сэрца да сваіх вуснаў,
нам не след парушаць цішыню
і вытанчаных колцы самоты, –
што можна стрэць большага за нераскрытую тайну
з дзівоснымі рысамі?
Маўчункаю буду я ўсё сваё жыццё,
гаманліўка ж – як пляткары ручай,
які нагаворвае на сябе ж;
самотным дрэвам буду на раўніне,
дрэвы ў лесе гінуць ад тугі па шторме,
я буду здаровай ад макаўкі да пятаў,
з залацістымі пробліскамі ў крыві,
я буду чыстай і цнатлівай, як полымя,
што аблізвае свае вусны.

Нашы сёстры носяць стракатую вопратку
(Våra systrar gå i brokiga kläder)

Нашы сёстры носяць стракатую вопратку,
Нашы сёстры стаяць ля вады і спяваюць,
Нашы сёстры ў чаканні сядзяць на каменні,
у іх кошыках – вада і паветра,
яны завуць гэта кветкамі.

Але я абдымаю рукамі крыж
і плачу.

Калісьці я была мяккая, як светла-зялёны лісток,
і вісела высока ў блакітным паветры,
тады скрыжаваліся два клінкі ўва мне,
і пераможца падвёў мяне да сваіх вуснаў.

Яго цвёрдасць была такая пяшчотная, што я не разбілася,
ён прычাপіў зіхоткую зорку мне да ілба
і пакінуў мяне ў трымценні ад слёзаў
на выспе, імя якой – зіма.

Чорнае ці белае

(Svart eller vit)

Рэчкі імчаць пад мастамі,
кветкі свецяцца пры дарогах,
лясы з шолахам прыгінаюцца да зямлі.
Для мяне больш няма высокага або нізкага,
чорнага ці белага:
я бачыла жанчыну ў белых строях,
яе мой любы абдымаў.

Восень

(*Höst*)

Голыя дрэвы атачылі твой дом
і ўпускаюць неба й паветра бясконца,
голыя дрэвы спускаюцца на бераг
і люструюцца ў вадзе.
Яшчэ гуляе дзіця ў дымах восені шэрых,
і дзяўчынка ідзе з кветкамі ў руках,
а ля небакраю
чародка срэбна-белых птушак узлятае.

Зоркі

(Stjärnorna)

Калі надыходзіць ноч,
я на парозе, слухаю,
як зоркі ў садзе раяцца,
пакуль я хаваюся ў цемры.
Чуеш, яшчэ адна ўпала са звонам!
Не хадзі па траве басанож;
увесь у аскепках мой сад.

Два ўзбярэжныя вершы

(Två stranddikter)

I

Маё жыццё было голае,
быццам шэрыя ўцёсы,
маё жыццё было халоднае,
як белыя вышыні,
але мая маладосць сядзела з палкімі шчокамі
і цешылася: сонца ўзыходзіць!
І сонца ўзышло, і, голая, я ляжала
ўвесь доўгі дзень на шэрых уцёсах –
з чырвонага мора павеяла холадам:
сонца сядзе!

II

Між шэрых камянёў
ляжыць тваё белае цела і смуткуе
па днях, што прыходзяць і сыходзяць.
Казкі, што ты чула дзіцём,
плачуць у тваім сэрцы.
Цішыня без рэха,
самота без люстэрка,
паветра сінее з кожнай шчыліны.

Агеньчык у акне
(I fönstret står ett ljus)

Агеньчык у акне
гарыць павольна
і кажа, што нехта памёр у доме.
Моўчкі абляпілі
елкі сцежку, што знікае
у імгле на цвінтары.
Птушка ціўкае –
хто там, у доме?

Словы

(Ord)

Цёплыя словы, прыгожыя словы, глыбокія словы...

Яны нібыта водар кветкі начной,

якой не ўбачыш.

Бяздонны космас стаіўся па-за імі...

Ці гэта не яны – той дым, што кольцамі ідзе

ад ачагу гарачага кахання?

Лясны зрок
(*Skogsdunkel*)

У панылым лесе
жыве хворы бог.
У цьмяным лесе кветкі такія бледныя,
а птушкі такія палахлівыя.
Чаму ў ветры столькі засцерагальных шэптаў,
а дарога цёмная ад змрочных здагадак?
Хворы бог ляжыць у цяні
і мроіць ліхія мроі...

У лясax вялікіх...

(I de stora skogarna...)

У лясax вялікіх я доўга блукала,
шукала тых казак, што чула дзяцінства.

У гарах высокіх я доўга блукала,
шукала мройны замак, што ўзвяло юнацтва.

У садзе каханага я заблукала,
там зязюля ўцешная – туга вяла за ёй.

Кот шчасця

(Lyckokatt)

Кот шчасця сядзе на мае калені,
каб шчаслівую нітку прасці.
Кот шчасця, кот шчасця,
падары мне тры рэчы:
падары мне залаты пярсцёнак,
які скажа, што я шчаслівая,
падары мне люстэрка,
якое скажа, што я прыгожая,
падары мне веер,
які адгоніць дакучлівыя думкі.
Кот шчасця, кот шчасця,
прадзі сваё «курняў» пра маю прышласць.

Светлая дачка лесу

(Skogens ljusa dotter)

Хіба не ўчора

светлая дачка лесу гуляла вяселле,
і ўсе былі радыя?

Яна была лёгкай птушкай і светлай крыніцай,
яна была тайнай сцежкай і смяшлівым хмызам,
яна была хмельнай і бястрашнай летнюю ноччу.

Яна была бессаромнай і смяялася без меры,
бо яна была светлай дачкою лесу;
яна пазычыла зязюльчын інструмент
і ад возера да возера хадзіла, граючы.

Калі светлая дачка лесу гуляла вяселле,
не было на зямлі няшчасных:

у светлай дачкі лесу няма тугі,
яна русая і супакойвае мары,
яна бледная і абуджае прагу.

Калі светлая дачка лесу гуляла вяселле,
яліны стаялі задаволеныя на пясчаным пагорку,
а хвоі – ганарлівыя на стромым адхоне,
а ядлоўцы – радасныя на сонечным схіле,
а на дробных кветачках былі белыя каўнерыкі.

Тады ўпусцілі лясы сваё насенне ў людскія сэрцы,
бліскучыя азёры паплылі ў іх вачах,
а белыя матылькі няспынна трымцелі побач.

Мы, жанчыны

(Vi kvinnor)

Мы, жанчыны, такія блізкія з бураю глебай.
Мы пытаем зязюлю – чаго ад вясны чакае,
мы абвінаем рукамі голуую хвою,
мы шукаем у захадзе сонца парадую і знак.
Я неяк кахала мужчыну, ён ні ўва што не верыў...
Ён прыйшоў зімным днём з пустымі вачыма,
ён сышоў цяжкім днём з забыццём на сваім чале.
Калі маё дзіця не выжыве – яно ягонае...

Золак

(Tidig gryning)

Рэшта апошніх зорак блякла ззяе.
Бачу іх са свайго акна. Бледнае неба,
ледзьве заўважна, як дзень пачынаецца ўдалечы.
На возеры ціша раскінулася,
прыснулы шэпат разлёгся між дрэваў.
няўважна слухае стары мой сад
дыханне ночы, што шуміць па-над дарогай.

Паўночная вясна

(Nordisk vår)

Мае паветраныя замкі расталі, як снег,
усе мае мары расцякліся ручаямі,
з усяго, што я любіла, засталіся са мной
толькі сіняе неба ды крыху бляклых зорак.
Вада маўчыць. Пустэча спачывае.
Між дрэваў вецер – ледзьве кране.
Старой яліне не спіцца ад думкі
пра белае воблака, што цалавала ў сне.

Сумны сад

(Den sörjande trädgården)

Ах, як акно глядзіць
і сцены помняць,
як засумуе сад,
і дрэва, абярнуўшыся, спытае:
Хто не прыйшоў, чаму так неспакойна,
чаму маўчыць панура пустата?
Гваздзікі горкія спаўзліся да дарогі,
дзе змрок загадкавы яловы паўстае.

Дзівоснае мора
(*Det underliga havet*)

Дзіўныя рыбы плывуць у глыбінях,
нязнаныя кветкі ззяюць на беразе;
я бачыла золата, чырвань і ўсе астатнія барвы, –
але на гэтае гожае, гожае мора глядзець
небяспечней за ўсё,
яно будзіць прагу і смагу да стоеных прыгодаў:
тое, што было ў казцы, здарыцца і са мной!

Нізкі бераг

(Den låga stranden)

Лёгкія птушкі высока ў небе
лётаюць не для мяне,
але цяжкія камяні на нізкім беразе
ляжаць для мяне.

Доўга спачывала я ля ўзножжа змрочнай гары
і слухала каманды ветру
ў моцных галінах сасны.

Тут ляжу я на жываце і гляджу проста перад сабой:
тут усё чужое і не будзіць успамінаў,
мае думкі народжаныя не ў гэтым месцы;
тут паветра сырое, а камяні слізкія,
тут усё мёртвае і не будзіць весялосці,
акрамя разламанай флейты, што вясна пакінула на беразе.

Спеў на гары
(*Sången på berget*)

Сонца сядала над пенай марской, бераг заснуў,
а на гары нехта стаяў і спяваў...
Калі словы ўпалі ў ваду, яны былі мёртвыя...
І песня знікла за хвоймі, і сутонне забрала яе з сабой.
Калі ўсё сціхла, я падумала толькі,
пра сардэчную кроў на той прыцемкавай скале,
я цьмяна здагадвалася, што песня была
пра штосьці, чаму няма вяртаньня.

Вечар

(Kväll)

Не жадаю чуць сумную казку,
што бае лес.

Яшчэ доўга яліны шэпчуцца,
яшчэ доўга лістота ўздыхае,
доўга слізгаюць цені між цьмяных ствалоў.

Выходзь на дарогу. Там нас ніхто не стрэне.

Вакол моўкнай узбочыны мроіць ружовая мгла.

Дарога бяжыць павольна, дарога крочыць абачліва
і доўга азіраецца, шукаючы сонечнага святла.

Чужыя краі
(*De främmande länderna*)

Мая душа так палюбіла чужыя краі,
нібы ў яе няма радзімы.
У дальнім краі ляжаць валуны,
на якіх спачываюць мае думкі.
Адзін чужынец накрэсліў дзівосныя словы
на цвёрдай дошцы, што завецца маёй душой.
Дні і ночы ляжу я і думаю
пра тое, чаго не здаралася:
мая сасмяглая душа аднойчы наталілася.

Дзве багіні
(*Två gudinnor*)

Ты ўбачыў аблічча шчасця і расчараваўся:
гэтая дрымотніца з вялымі рысамі,
якой найбольш маліліся, якую найчасцей згадвалі,
самая невядомая з усіх багінь,
уладарка бязветраных мораў,
уквечаных садоў, бясконцых сонечных дзён, –
і ты вырашыў ніколі не служыць ёй.

Зноў падступілася бліжай пакута з глыбінёй у вачах,
заўжды нязваная,
самая вядомая і няўцямная з усіх багінь,
уладарка ўзбураных мораў і караблёў у крушэнні,
пажыццёвых вязняў
і цяжкіх праклёнаў, што спачываюць з дзецьмі
ў матчыных лонах.

Птушка ў палоне

(En fången fågel)

Адна птушка сядзела ў палоне залатой клеткі
у белым замку ля сіняга-сіняга мора.
Млявыя ружы абяцалі сласноту і шчасце.
І птушка пяяла пра гняздзечка высока на горах,
дзе сонца за князя, а ціша – княгіня,
дзе рэдкія кветачкі светлых адценняў
сведчаць пра ўпартае, нязломнае жыццё.

Развітанне

(Avsked)

Неслухмяным і халодным зрабілася маё сэрца,
калі я пачала сумаваць па тваіх дотыках.

Мае сёстры яшчэ не заўважылі,
што я не гляджу на іх болей...

Я больш ні з кім не размаўляю...

Не ведаю, як часта

я цалую кацянятка, што спіць ля маіх грудзей.

Я б хацела быць крышачку маркотнай,
але маё сэрца шчаслівае і з усяго смяецца.

Мае сёстры, я раблю тое, чаго не хацела ніколі,
мае сёстры, трымайце мяне –

я не хачу пакідаць вас.

Калі я заплюшчваю вочы, ён перада мной,
усе думкі прысвячаю яму, і ніякіх – астатнім.

Маё жыццё зрабілася грозным, як неба ў буру,
маё жыццё зрабілася падманным, як люстраная вада,
маё жыццё крочыць па ліне высока ў паветры:
я баюся глядзець на яго.

Усе жаданні, што я мела ўчора,
абвіслі, як ніжнія лісты на пальмавым сцябле,
усе малітвы, што я слала ўчора, –
празмерныя і безадказныя.

Усе свае словы я ўзяла назад,
а ўсё, што я мела, раздала ўбогім,
што мне зычлі шчасця.

Калі задумацца,
ад мяне не засталася нічога, апроч маіх чорных валасоў,
дзвюх маіх доўгіх косаў, што слізгаюць, нібы змеі.
Мае вусны зрабіліся жаркімі вугалямі,
я ўжо не помню, калі яны пачалі гарэць...
Жахлівы быў той вялікі пажар,
што спапяліў мне маладосць.

Ах, ударам мяча абрынецца непазбежнае –
я сыду не развітаўшыся, незаўважна,
я сыду зусім і ўжо не вярнуся.

Парада

(Ett råd)

І спытала княгіня таемнага дарадцу:

- Што за жанчыну злую кахае мой муж?
- Усіх жанчын кахае, што запальваюць кроў.
- Але з якой з іх мушу я змагацца найбольш?
- Са сваёй чорнай рэўнасцю змагайся найбольш.
- І як жа мне адолець сваю чорную рэўнасць?
- Дазволь ганцу пацалаваць сябе, як спусціцца ноч.

Мая душа

(Min själ)

Мая душа не ўмее размаўляць, яна не ведае праўды,
мая душа ўмее толькі плакаць, смяяцца

і заломваць сабе рукі;

мая душа не ўмее помніць і абараняць,

мая душа не ўмее вырашаць і думаць.

У дзяцінстве я бачыла мора блакітнае,

у юнацтве я сустрэла кветку чырвоную,

а цяпер побач са мной незнаёмец: ён бескаляровы,

але я баюся яго не больш, чым цмока баялася дзева.

Рыцар з'явіўся, і дзева была чырвоная з белым,

але пад маімі вачыма цягнуець кругі.

Каханне

(Kärlek)

Мая душа была ўбраннем нябеснага колеру;
яе пакінула я на скале прыморскай
і да цябе прыйшла голая, падобная да жанчыны.
І як жанчына села я да твайго стала
і выпіла келіх віна, і ўдыхнула водар некалькіх ружаў.
Я здалася табе прыгожай і нагадвала нешта з твайго сну,
я забыла ўсё – сваё дзяцінства, родныя мясціны,
я толькі ведала, што твае дотыкі мяне паланілі.
Ты мне з усмешкай працягнуў люстэрка,
каб паглядзела на саму сябе.
Я ўбачыла, што мае плечы – прах
і рассыпаюцца дашчэнту,
я ўбачыла, што мая прыгажосць – хворая,
і толькі аднаго жадала – знікнуць.
О, трымай мяне ў абдоймах мацней,
каб не хацець мне нічога.

Песня пра тры магілы
(Sången om de tre gravarna)

Яна спявала ў сутонні на ўраселым падворку:
улетку вырастуць тры кусты ружаў на трох магілах.

У першай магіле ляжыць мужчына –
ён цяжка спіць...

У другой магіле ляжыць жанчына з маркотнымі рысамі –
яна трымае ружу ў руцэ.

Трэцяя магіла – магіла духу, ёй няма спакою,
што вечар там сядзіць цёмны анёл і спявае:
недаравальна гэтага пазбегнуць!

Чужое дрэва

(Det främmande trädet)

Чужое дрэва стаіць з прыгожымі пладамі,
чужое дрэва стаіць з пурпуровымі падвескамі
на сонечным схіле і ціха шэпча:

«Хадзі, хадзі, дачка залатая, вандроўніца восені,
слухачка лесу,
я скажу табе, адкуль прыходзіць шчасце
і куды шчасце сыходзіць.

Пакладзі свае пальцы на маю кару, і я
напоўню тваё цела восеньскай чароўнасцю.
Хадзі, хадзі, ласкавая, казачная, шчаслівая, чырвоная,
я пакажу табе дарогу, якой ніхто не знойдзе сам...
Хадзі, хадзі, бледная, прагна я да крыві,
ты пойдзеш далёка адсюль, дзе ніхто цябе не ведае,
там ты сустрэнеш усходнія вочы,
яны ніколі не пытаюць, яны спачываюць у скрусе...
Жыцьмеш далёка ад свайго дома і будзеш шчаслівая».

Дзве дарогі
(*Två vägar*)

Ты пакінеш старую сваю дарогу,
твая дарога брудная;
ёй ідуць мужчыны з пажадлівымі позіркамі,
і слова «шчасце!» чуеш ты з усіх вуснаў,
а далей на дарозе ляжыць цела жанчыны,
і грыфы яго разрываюць.

Ты знайшла сабе новую дарогу,
твая дарога чыстая:
ёй ідуць бязматчыны дзеці, гуляючы з кветкамі маку,
ёй ідуць жанчыны ў чорным, расказваючы пра скруху,
а далей на дарозе стаіць бледны святы,
стаўшы нагою на шыю мёртвага цмока.

Тры сястры

(Tre systrar)

Першая сястра любіла салодкія суніцы,
другая сястра любіла чырвоныя ружы,
трэцяя сястра любіла вянкi памерлых.

Першая сястра пабралася:
кажуць, яна шчаслівая.

Другая сястра пакахала ўсім сэрцам,
кажуць, цяпер яна няшчасная.

Трэцяя сястра стала святой,
кажуць, ёй дастанецца вечнага жыцця вянец.

Хараство

(Skönhet)

Чым ёсць хараство? Спытай ва ўсіх душаў –
хараство – кожны збытак і кожны жар,
кожная празмернасць і кожная вялікая беднасць;
хараство – быць вернай лету і аголенаю да восені;
хараство – убранне папугая ці захад сонца,
што абвяшчае шторм;
хараство – рэзкая рыса і ўласны голас: гэта я,
хараство – вялікая страта і маўклівае жалобнае шэсце,
хараство – лёгкі ўзмах веера, што абуджае павеў лёсу;
хараство – быць юрлівай, як ружа,
або прабачаць усё, бо сонца ззяе;
хараство – гэта абраны манахам крыж
або перлавья каралі, што даме дорыць каханак,
хараство не тая рэдкая поліўка,
пад якой сябе падаюць паэты,
хараство – весці вайну і шукаць шчасця,
хараство – служыць вышэйшым сілам.

Сястра жыцця

(Livets syster)

Жыццё зусім як смерць – яго сястра.
Смерць з ім не розніцца,
ты можаш песціць яе, трымаць за руку
і гладзіць па валасах,
яна падасць табе кветку і ўсміхнецца.
Можаш занурыцца ёй тварам у грудзі
і пачуць, як яна кажа: час ісці.
Яна табе не скажа, што яна хтосьці іншы.
Смерць не ляжыць тварам у дол, пазелянелая,
ці на спіне на белых ношах:
смерць гуляе вакол ружовашчокая і размаўляе з усімі.
У смерці мяккія рысы і лагодныя шчокі,
на тваё сэрца яна кладзе сваю мяккую далонь.
Хто адчуў гэтую мяккую далонь на сваім сэрцы,
таго сонца не грэе,
ён халодны, як лёд, і не любіць нікога.

На ўзбярэжжы

(Vid stranden)

У дождж, калі мора шарэе, раблюся хворай...
Смяюся з сонцам, гойсаю з ветрам, дражнюся з хвалямі:
высокія хвалі – адзінае, што люблю.
Жыву ў пячоры з мноствам кажаноў,
але я гожая, белая, з махлярскімі вачыма.
Мае ногі – найпрыгажэйшае, што я бачыла,
я ўвесь час абмываю іх пеннай вадой.
Мае рукі – зграбныя, асляпляльныя,
я праменюся, як увесь гэты бадзёры, усмешлівы бераг.
Вандроўным мінакам я ўзіраюся ў вочы,
каб іх агарнулі туга і трывога на ўсё жыццё.
Ах, але калі я кладу галаву сабе на руку,
адкуль заўжды гэты боль?
Я так моцна ўдарылася аб скалу, калі спрабавала памерці,
ад таго што марна працягвала руку
чужынцу, якога ўбачыла аднойчы...

Жыццё

(Livet)

Я, падняволеная сабе, кажу так:
жыццё не вясна ў светла-зялёным аксаміце,
не дотык, які атрымліваеш зрэдку,
жыццё не рашэнне сысці
і не дзве белыя рукі, што цябе трымаюць.
Жыццё – гэта цеснае кола, што трымае нас у палоне,
нябачны круг, які не пераступіць,
жыццё – блізкае шчасце, якое праходзіць міма,
і тысячны крок, які мы зрабіць не ў стане.
Жыццё – гэта пагарджаць сабой,
і нерухома ляжаць на калодзезьным дне
і ведаць, што ўверсе ззяе сонца
і залацістыя птушкі лётаюць у паветры,
а дні, як стрэлы, праносяцца міма.
Жыццё – гэта ўзмахнуць на развітанне
і пайсці спаць дадому...
Жыццё – гэта быць чужаніцай самой сабе
і новай маскай кожнаму іншаму, хто прыходзіць.
Жыццё – гэта нядбайна абысціся са сваім жа шчасцем
і адштурхнуць той адзіны міг,
жыццё – гэта верыць у сваю слабасць і не наважвацца.

Пекла

(Helvetet)

Ах, прыемна ж як у пекле!
У пекле ніхто пра смерць не гаворыць.
Пекла ўмураванае ў зямныя нетры
і ўпрыгожанае распаленымі кветкамі...
У пекле ніхто не скажа пустога слова...
У пекле ніхто не п'е, ніхто не спіць,
ніхто не адпачывае і ніхто не сядзіць на месцы.
У пекле ніхто не размаўляе, але ўсе крычаць,
там слёзы не слёзы, а ўсе скрухі бяссільныя.
У пекле ніхто не хварэе, ніхто не стамляецца.
Пекла – заўжды нязменнае і вечнае.

Душа ў чаканні

(Den väntande själen)

Я самотная між прыазёрных дрэваў,
жыву ў сяброўстве са старымі ўзбярэжнымі елкамі
і ў таемнай згодзе з маладзенькімі рабінкамі.

Самотная ляжу я й чакаю,
ніводнага чалавека не прайшло міма.

Вялікія кветкі глядзяць на мяне з высокіх сцёблаў,
горкія павойныя расліны паўзуць мне ў адбымкі,
адно імя ў мяне ўсяму – каханне.

Боль

(*Smärtan*)

У шчасця няма песняў, у шчасця няма думак,
у шчасця няма нічога.
Штурхні сваё шчасце – хай разаб’ецца, бо шчасце – злое.
Шчасце прыходзіць ціха, як ранішні шолах
у хмызах снулых,
шчасце спывае ў лёгкіх малюнках аблокаў
над бяздоннай сінечай глыбіняў,
шчасце – поле, што млее ў паўдзённым сквары
ці бясконцы марскі абшар пад спёкай паземных промняў,
шчасце бясільнае, яно спіць, дыхае і ні пра што не дбае...
Ці знаёмы ты з болем? Ён моцны, вялікі
і няўзнак кулакі сціскае.
Ці знаёмы ты з болем? Ён – спадзеўная ўсмешка
з заплаканымі вачыма.
Боль дае нам усё, што трэба –
ён дае нам ключы ад княства смерці,
ён штурхае за браму, калі мы ўсё вагаемся.
Боль хрысціць дзяцей і чуйнуе з маці,
ён куе залатыя вясельныя пярсцёнкі.
Боль – гаспадар над усімі, ён разгладжвае лоб мысляра,
надзявае аздобу на шыю жаданай жанчыны,
стаіць за дзвярыма, калі мужчына ідзе ад каханай...
Што яшчэ дорыць боль сваім улюбёнкам?

Не ведаю болей.

Ён дорыць перлы і кветкі, ён дорыць песні і мроі,
ён дорыць нам тысячы пацалункаў – і ўсе пустыя,
ён дорыць адзіны пацалунак, які сапраўдны.

Ён дорыць нам нашыя дзіўныя душы і нечуванья думкі,
ён дорыць нам усе найвышэйшыя даброты жыцця:
каханне, самоту і аблічча смерці.

СА ЗБОРНІКА «ЦЕНЬ БУДУЧЫНІ»

Цень будучыні

(Framtidens skugga)

Адчуваю цень смерці.

Я ведаю: нашыя лёсы звалены ў кучы на сталё норнаў.

Я ведаю: зямля не ўсмокча ні кроплі дажджу,
не запісанай у кнігу вечных часоў.

Я ведаю пэўна, як тое, што сонца ўзыдзе,
што я ніколі не ўбачу таго захапляльнага мігу,
калі яно будзе ў зеніце.

Будучыня кідае на мяне свой шчасны цень;
яна не што іншае, як цякучае сонца:
прасвідраваная святлом, я памру,
патаптаўшы нагою ўсё выпадковае, я
ад жыцця адварнуся з усмешкай.

Дзе мая радзіма...

(Vad är mitt hemland...)

Дзе мая радзіма? Гэта далёкая,
абсыпаная зоркамі Фінляндыя?
Няважна дзе. Нізкія камяні,
кладзіцца на пляскатыя берагі.
На вашым шэрым граніце я стаю як на пэўнасці.
Пэўнасць, ты не рассыплеш ні лаўру, ні ружаў
на маім шляху.
Я тое боства, што прыходзіць з пераможным чалом.
Я – шчасны заваёўнік мінулага.

СА ЗБОРНІКА «КРАЙ, ЯКОГА НЯМА»

Лета ў гарах

(Sommar i bergen)

Простае лета гор;
дуг квітнее,
усміхаецца двор стары,
а цьмяны шум раўчука бае пра здабытае шчасце.

Ружа

(Rosen)

Я прыгожая, бо вырасла ў садзе каханага.
Я стаяла пад вясновым дажджом і тугі напілася,
я стаяла пад сонцам і набралася палкасці –
цяпер стаю, адкрытая, і чакаю.

Увосень

(Om hösten)

Цяпер восень, і залацістыя птушкі
адлятаюць дадому па-над вадой цёмна-сіняй;
я сяджу на беразе, гляджу на прыгожае зіхаценне,
і развітанне шалахціць скрозь галіны.

Развітанне вялікае, наперадзе разлука,
але новая сустрэча – будзе.

Таму сон будзе лёгкі, калі я засну,
паклаўшы руку пад голаў.

Я адчуваю матчын подых на сваіх вачах
і матчыны вусны на сваім сэрцы:
спі, прыспі, маё дзіця, бо сонца знікла. –

Небяспечныя мары

(Farliga drömmar)

Не набліжайся так да сваіх мараў:
яны дым і могуць развезацца –
яны небяспечныя і могуць не знікнуць.

Ці глядзеў ты сваім марам у вочы:
яны хворыя і нічога не цямяць –
у іх ёсць толькі ўласныя думкі.

Не набліжайся так да сваіх мараў:
яны няпраўда, ім след сысці –
яны – вар'яцтва, яны хочуць застацца.

Нявеста

(Bruden)

Я ў коле цесным; пярсцёнак маіх думак
абвіў мне палец.

І на зямлі, дзе ўсё вакол чужое, ёсць нешта цёплае,
як тонкі водар венчыка лілеі.

Тысяча яблыкаў у садзе майго бацькі –
круглявыя павіслі, бездакорныя –
няяснае маё жыццё такім і стала,
круглявым, цэлым, пышным, роўным – простым.

Я ў цесным коле, і колца маіх думак
абвіла палец.

Хворыя дні

(Sjuka dagar)

Цесна майму сэрцу, схаванаму ў вузкай расколіне,
далёка ляжыць маё сэрца
на адлеглай выспе.

Белыя птушкі лётаюць туды і назад
і прыносяць весткі, што маё сэрца жыве.

Я ведаю – як яно жыве
вугалем і пяском
на вострым каменні.

Я ляжу ўвесь дзень у чаканні ночы,
я ляжу ўсю ноч у чаканні дня,
я ляжу хворая ў райскім садзе.

Я ведаю, што не акрыяю,
туга і знямога ніколі не загояцца.

Мая гарачка як балотная расліна,
я патнею саладосцю, як ліпкі ліст.

На дне майго саду – снулае возера.

Я, што люблю зямлю,
не ведаю нічога лепшага за ваду.

У ваду падаюць усе мае думкі,
не бачаныя нікім,

мае думкі, якія не наважваюся паказаць нікому.

Вада поўніцца таямніцамі!

Жыццё

(Ett liv)

Зоркі няўмольныя –
мы ведаем гэта ўсе –
але я хачу шукаць шчасця на ўсіх сініх хвалях,
пад усімі шэрымі камянямі.
Калі шчасце не прыйдзе? У чым жыццё?
Малы гарлачык вяне на пяску.
А калі знікнуць прадчуванні? ля берага канае зыб
на сходзе сонца.
Чаго шукала муха ў сетках павука,
і як пражыла страказа свой дзень адзіны?
Няма адказу апроч двух струпелых крылаў
на запалых грудзях.
Чорнае ніколі не будзе белым –
аднак асалода змагання застанецца для ўсіх
і ва ўсе дні будуць з'яўляцца свежыя кветкі з пекла.
Але настане дзень, калі пекла будзе пустым,
і зачыніцца неба,
і ўсё заціхне –
нічога не застанецца тады, апроч цела страказы
ў зморшчыне лістка.
Але ніхто ўжо пра гэта не ўведае.

Цуд

(Undret)

Дзяўчына:

Я так усцешылася, калі пабачыла цябе, о сястра,
я так усцешылася, што ў лесе ёсць хтосьці,
апроч здэклівых рэхаў і здрадных троляў.
Ты ішла так павольна, я паспяшалася за табой,
каб дагнаць цябе, нібыта мела што расказаць.
Змрочныя, строгія чорныя строі манашкі –
сур'ёзнасць глядзіць з цёмных складак –
але любыя і знаёмыя, яны суцяшаюць дзівосна
сэрца, што носіць таемныя скрухі.

Ах, сястра, сястра, вабны гэты аксамітны зялёны лес,
але гэтая вясна – не вясна мне.
Бо той, каго я кахала, учыніў мне зло.
Ён узяў маё каханне хітрасцю, як махляр,
дзеля сваёй нізкай і нешляхетнай пыхі,
і пакінуў мяне адну ў скрусе і сораме з халоднай пагардай.
Цяжкім было маё сэрца ўвесь час, што сонца не грэла мяне.
Я сню ўжо дзве ночы запар,
нібы мне ўцешна і я нясу нож у руцэ,
крывавы нож, і маё сэрца лёгкае, бы птушка.
Сны нічога не значаць, але я ўсё думаю,
ці я пабачу гэта яшчэ раз.

Манашка:

Нельга такое сніць, дзіця маё,
не сні такога больш.
Цяпер святы час выпускання лістоты,
калі на зямлі шмат анёлаў,
той, хто слухае, увесь час будзе чуць узмахі крылаў.
Цяпер святы час выпускання лістоты,
калі анёлы запальваюць свечы ў царкве
і напаўняюць чашы боскай святой вадой,
а па-над алтаром стаіць Божая Маці
з непрыкметнай усмешкай на вуснах.
Ідзі туды, і ўкленчы там, і... чакай.
Ах, калі Божая Маці на цябе гляне,
ты гэта адразу адчуеш.
Я добра ведаю гэта. Як боль павольна нямеє –
ты пакрысе забываеш свой смутак,
лёгкімі, спакойнымі, светлымі робяцца думкі,
як крокі анёлаў па каменнай падлозе,
а як падымешся, паспяшаеш міжволі да выхаду,
паліюцца слёзы па твары,
і ты будзеш шчаслівая і задумлівая ўвесь дзень,
і ніводнага злога слова не сарвецца з тваіх вуснаў,
і аб прыродзе будзеш ты сніць шчасных набожных сны,
як дзеці сняць пра Каляды.
Увайдзі ў царкву, дзіця маё, я пачакаю цябе ў ціхай малітве.

Дзяўчына (вяртаючыся):

Як... мой дух... ацяжэў.

Слабыя маленні твае, о сястра,
боская святая вада не зрабіла нічога.

Я апусцілася на калені перад алтаром,
доўга трымала я вочы заплюшчанымі

і не думала ні пра што

у чаканні цуду.

Хай бы я ніколі не расплюшчыла вачэй!!

я ўбачыла тое зноў... што мне снілася...

хаця тысячакроць вусцішней было ўбачыць гэта
тут, на святым алтары.

На доле я ўбачыла некалькі кропляў крыві,
палоску згорнутаі крыві – на ўбранні алтара,
а на самім алтары ляжаў – нож.

Я хацела схапіць яго, пацалаваць яго –
што ў свеце мне так любяе, як гэтая кроў?

Падлога дзіўна гайдалася ў мяне пад каленямі,
страх ахапіў мяне – я ўспомніла Божую Маці
і падняла на яе вочы з малітвай аб дараванні,
я шукала яе спагады.

Але яна не бачыла мяне, яна глядзела ўдалеч,
жахлівая і высокая.

Марныя для мяне ўсе малітвы.

Манашка:

І ўсё ж я памалюся за цябе,
не перастану цяпер за цябе маліцца,
Божая Маці не бачыць цябе, яна маўчыць...
яна хоча ахвяры, супраць якой усе ахвяры нікчэмныя.
Яна, святая і чыстая, супраць якой усё злое бяссільнае,
возьме ахвяраю з тваіх рук
той цяжкі нож са злашчаснай крывёю.
Вялікая яе міласць,
глыбокая літасць яе,
вышэйшыя яе думы, чым законы людзей.
Яна не забівае злыя мыслі, калі тыя нараджаюцца,
яна не пакідае злыя словы, калі тыя злытаюць з вуснаў,
яна не спыняе ўзнятую руку, калі абрынаецца ўдар.
Але для разбітых душаў, над якімі няшчасце пануе
яна мае бязмежную міласць і любоў безумоўную.
Яна дорыць нам слёзы, што растопліваюць нашыя сэрцы
і робяць іх мяккімі, нібы воск.
Вось якая Божая Маці,
а мы яе ведаем слаба.
Яна бачыць усіх, што прыходзяць сюды,
і розныя яе да ўсіх няміласці.
Але толькі найцяжэйшыя сэрцы
важаць нешта ў яе руцэ.
Вялікім будзе шчасце твайго пакаяння, дзіця маё,
калі злое ўчынілася.

Увесь час я жыла далёка ад злога,
мая душа была светлая, як белая лілея,
што высокі анёл трымае ў руцэ.
І ўсё ж я навучылася, што добрага не бывае
далёка ад граху.
Што змушае нас маліцца?
Моц адчаю, што скарае нашых святых?
Ці трэба нам Божая Маці? Хіба мы не маглі б
жыць без яе?

Мы не саспелі для раю:
чыстыя душы будуць кінутыя ў агонь – і загарацца.
Сціснутыя ўсе сэрцы, што не квітнеюць вольна.
Асцярожныя нашыя душы ў сваіх белых убраннях.
У свеце замнога тых,
хто, названы баязліўцам, трывае.
Але шчаслівыя тыя душы,
у якіх злое страціла найвялікшую сілу:
Ідзі, дзіця маё, я буду маліцца за цябе.
Я не ўмею нічога іншага.

Цыганка (*Zigenerskan*)

Я цыганка з чужога краю,
у таямнічых брунатных руках трымаю я карты.
Дні мінаюць за днямі, аднастайныя і стракатыя.
Я ўпарта ўзіраюся людзям у твар:
Ці ведаюць яны, што карты абпальваюць?
Ці ведаюць яны, што выявы жывыя?
Ці ведаюць яны, што кожная карта – лёс?
Ці ведаюць яны, што кожная карта,
якая выпадзе ў мяне з рук,
мае тысячы сэнсаў?

Ніхто не ведае, што гэтыя рукі нешта шукаюць.
Ніхто не ведае, што гэтыя рукі з'явіліся ўжо даўно.
Што гэтыя рукі добра знаёмыя з усімі рэчамі
і ўсё адно кранаюцца ўсяго ўва сне.
Ёсць толькі адна такая пара рук у свеце.

Гэтыя цудоўныя драпежныя рукі
я хаваю пад чырвоны абрус
ва ўпартасці і скрусе – убраныя пярсцёнкамі, моцныя.
Гэтыя карыя вочы паглядаюць з бясконцай тугой.
Гэтыя чырвоныя вусны гараць у агні, што не гасне,
гэтыя бесклапотныя рукі мусяць рабіць сваю працу
ў цьмяна асветленай полымем ночы.

Дрэвы майго маленства

(Min barndoms träd)

Дрэвы майго маленства высяцца над мурогам,
галовамі гайдаючы: што гэта стала з табой?

Каланада – суцэльны дакор: не вартая таго,
ты йдзеш пад намі!

Ты дзіця, ты ўсёмагутнай быць мусіш,
дык чаму ты скутая хваробы ніцём?

Вось – ты цяпер чалавек, ненавісная чужынка.

А была дзіцем – вяла доўгія гутаркі з намі,
позірк быў мудры.

Мы хочам табе расказаць таямніцу твайго жыцця:
ключы да ўсіх таямніц ляжаць у траве
на малінавых схілах.

Мы хочам раскатурхаць цябе, заснулую,
хочам абудзіць цябе, памерлую, з твайго сну.

Вяртанне

(Нёмкомст)

Дрэвы майго маленства стаяць, урачыстыя,
перада мной: о чалавек!
і трава вітае мяне, сустракае з чужых краёў.
Галаву апускаю ў траву: нарэшце дома.
Да ўсяго, што за мной ляжыць, павяртаюся спінай,
адзіныя сябры засталіся – гэты лес, гэты бераг і возера.
І п'ю я мудрасць з сакавітых кронаў ялін,
і п'ю я праўду са ссохлых ствалоў бяроз,
і п'ю я моц з маленькіх і квольх сцяблінак:
вялікі заступнік дае мне руку сваю літасціва.

Месяц (*Månep*)

Усё памерлае – нібыта цуд
неапісальны:
мёртвы ліст, і мёртвы чалавек,
і поўні кола.
І таямніцу ведаюць кветкі ўсе,
а лес яе хавае:
што месяцавы ход вакол зямлі –
дарога смерці.
Сплятае месяц цудоўнае вязьмо,
што кветкі любяць,
сплятае месяц сетку дзіўных мрой
вакол жывога.
Зразае кветкі месяцавы серп
асенняй ноччу,
і пацалунку месяца нецярпліва
чакаюць кветкі.

Лістападаўскі ранак

(Novembermorgon)

Першыя сняжынкi ўпалi.

Дзе хвалi вывелi руны ў пяску ручва,

iшлi мы ўзнёсла. I бераг сказаў мне:

Глядзi, тут ты блукала дзiцём, а я заўсёды той самы.

I вольха, што стаiць ля вады, заўжды тая самая.

Скажы, ты ў якiм чужакраi блукала,

дзе набралася звычайў катаў?

I што ты здабыла? Нiчога зусiм.

На гэтую зямлю хай ступяць твае ногi,

тут тваё зачараванае кола, ад каташкоў альховых

да цябе прыйдуць мудрасць i таямнiц разгадкi.

I ты ўсхвалiш Бога, што дазволiў табе

ў сваiм храме стаяць

сярод дрэваў i камянёў.

I ты ўсхвалiш Бога, што дазволiў гарам упасцi

з тваiх вачэй.

Усю марную мудрасць можаш адкiнуць,

бо цяпер хвоя ды верас – твае настаўнiкi.

Цягнi сюды аблудных прарокаў, кнiгi, што хлусяць,

мы запалiм у лагчыне ля вады

вясёлае трапяткое полемя.

Ні ў кога не стае

(Det finns ingen som har)

Ні ў кога не стае на свеце часу,
акрамя Бога.

Таму ўсе кветкі да Яго прыходзяць
і апошні мурашка.

Незабудка просіць Яго пра ярчэйшы бляск
сваім сінім вочкам,
а мураш просіць яго пра большую моц,
каб схапіць сцяблінку.

А пчолы просяць яго, каб пераможней спяваць
сярод пурпуровых ружаў.

І Бог з усім пагаджаецца.

Калі бабуля раптоўна сустрэла ката ля студні,
а кот – гаспадыню.

Вялікая радасць была абодвум,
але найбольшая ўцеха, што Бог звёў іх разам
і схацеў ім гэтай чароўнай дружбы
на чатырнаццаць гадоў.

А тым часам з рабіны пры студні

вылецела рудахвостка,
шчаслівая, што Бог не даў ёй трапіць
у драпежныя кіпцюры.

Але малы чарвячок пабачыў у цьмяным сне,
што месяцавы серп рассек яго істоту на дзве часткі:
адна была нічым,
другая была ўсім і самім Богам.

Край, якога няма

(Landet som icke är)

Сумую па краі, якога няма,
бо існых рэчаў жадаць стамілася.

Месяц мне бае срэбнымі рунамі
пра край, якога няма.

Край, дзе чароўным чынам здзяйсняюцца мары,

край, дзе абрынаюцца ўсе ланцугі нашыя,

край, дзе студзіць нам пабітыя лбы
ў расе месяцовай.

Маё жыццё было ліхаманкай.

Ды штось я знайшла, кудысьці напраўду прыйшла –
на сцежку да краю, якога няма.

У краі, якога няма,

жыве мой любы ў зіхоткай кароне.

Хто ён, мой любы? Цёмная ноч,

зоркі дрыжаць у адказ.

Хто ён, мой любы? Як яго зваць?

Вышэй і вышэй выгінаецца неба,

і дзіця чалавечае тоне ў бясконцай імгле

і адказу не мае.

А дзіця чалавечае – гэта ўсяго толькі пэўнасць.

Яно выцягвае рукі вышэй за любыя нябёсы.

І прыходзіць адказ: «Гэта я – твой любы, цяпер і навек».

СА ЗБОРНІКА «РУЖАВЫ АЛТАР»

У гамаку фэяў

(I feernas hängmatta)

Ночы і дні

ляжу я ў гамаку фэяў

і мрою дзівосныя рэчы.

Гэтае сэрца з'явілася не для таго, каб кахаць мяне:
ён ніколі не пераступіць парогу явы.

Лямпа Дыяны

прасвечвае мае ночы

з-за тонкага мройнага вэлюму.

Я не магу пакахаць, не магу аддаць сваё вялікае сэрца...

Але аднойчы я лягу побач

з найцудоўнейшым сынам зямлі...

Малое дзіця

будзе піць з маіх каменных грудзей

наймацнейшае малако зямлі.

Яго назаву я – дарунак Дыяны.

Мае штучныя кветкі
(Mina konstgjorda blommor)

Свае штучныя кветкі
адпраўляю табе дадому.
Сваіх бронзавых ільвоў
стаўлю пры тваіх дзвярах.
Сама сяджу на прыступках –
згубленая ўсходняя перліна
ў шумлівым гарадскім моры.

Шторм *(Stormen)*

Зноў зямля пакрываецца чорным. Гэта шторм,
што выходзіць з начных расколін і танчыць
над зямлёю самотна свой прывідны танец.
Зноў людзі змагаюцца – фантом на фантом.
Чаго яны хочуць, што яны знаюць? Іх гоняць,
нібы скаціну, з цёмных куткоў,
яны не рвуцца са шворкі падзеяў:
вялікія ідэі гоняць здабычу перад сабой.
Ідэі марна цягнуць у шторм неспакойныя рукі,
ён, які танчыць, ведае: ён адзін – гаспадар на зямлі.
Свет над сабой не ўладарыць. Адно
абрынецца, як дом у агні, як гнілое дрэва,
другое застанецца, ахаванае невядомымі рукамі.
І сонца глядзіць на ўсё гэта, і зоркі свецяць
у стылых начах,
і чалавек крадзеца самотна сваёй дарогай
да бязмежнага шчасця.

Прайшла я праз сонечныя сістэмы

(Till fots fick jag gå genom solsystemen)

Прайшла я
праз сонечныя сістэмы,
пакуль адшукала першую нітку
свайго чырвонага ўбрання.

Я ўжо прадбачу сябе.

Недзе ў космасе лунае маё сэрца
і праз дрыготкае паветра шле іскры
іншым бязмежным сэрцам.

Зямля ператварылася ў кучу попелу
(Jorden blev förvandlad till en askhög)

Зямля ператварылася ў кучу попелу.
Ва ўбранні спаведніцы
я лёгка сяджу пасля і мару.
О, якія салодкія моі мае!
Я моцная,
бо ўзнялася з мармуровага ложа смерці.
Смерць – я глядзела табе ў твар, я паказвала табе шалю.
Смерць – няма холаду ў тваіх абдымках, сама я – агонь.
Хто такі Бог? Што ён зрабіў з намі?
Не блюзнер! Ён блізка.

Са срэбнай судзіны я лію юр на зямлю,
перад якім блякнуць моі Афрадыты.

Дзе жывуць багі...

(Var bo gudarna...)

Дзе жывуць багі? У маім сэрцы,
у маім абарваным, пакутліва шчасным сэрцы,
калі ўздымаецца песня.

О багі, на што здольны чалавек у свае нешматлікія хвілі!
Я адчула ўсю вашу моц...

Багі, вы прыходзіце да мяне...

Пасля я ляжу стамлёная, у мроях пра вас...

О багі, вы наведваеце мяне ва ўсе дні,
калі я поўная сілы,
калі мая кроў збіраецца слухаць ваш голас.

Вы шэпчаце словы мне ў вушы,
вечныя словы, нібы дыяменты на пальцах ваших ног.

Багі, о багі!

Ва ўсёй сваёй слабасці я знаходжу магутныя словы –
словы для вас!

Хіба не невыказны свет,
дзе вы кранаецеся рэчаў зачараванымі рукамі?

Ніхто яшчэ свету не бачыў.

Вы закрылі яго завесай

Прамень святла ўпаў на мой бедны шлях.

Багі прыходзяць...

(Gudarna kotta...)

Людзі няшмат ведаюць пра сябе,
яны лічаць сябе такімі ўбогімі ў гэтым жыцці,
яны не ведаюць, што ў іх грудзях жывуць багі,
нераспазнаныя.

Багі смяюцца. Жыццё – іхняе.
Яны кіруюць павозкай у жаркай запрэжцы.
Там сядзіць каралева цудоўная,
народ прамаўляе імя яе толькі шэптам.

Укленчыце, людзі. Багі набліжаюцца.
Багі ўздымаюцца між абцяжараных прахам чолаў,
багі ўносяць увесь свет да ўласных вышыняў.

На прыступках Гімалаяў
(*På Himalayas trappor*)

На прыступках Гімалаяў
сядзіць вялікі Вішну
і марыць.

Бясконцы вечар вакол Гімалаяў.

У белым адзенні
стаіць пілігрым малы ў пурпуровым ззянні.
Усёмагутны,
вазьмі маё жыцце
за міг сваіх мараў...
Хачу ўбачыць, чаго ты жадаеш, – і згінуць...

Веру свайёй сястры
(Jag tror på min syster)

Іду ў пустэльнію
і сядваю самотная на скале,
на камені д'ябла,
дзе журботы чакаюць
тысячу гадоў.
У мяне ёсць сястра.
Феі саткалі яе шаўковыя строі,
дзева-месяц абрасіла яе грудзі...
Яна была гожая – такую жадаюць багі.

О, гэтая сястра...
Хіба не баялі б мы казкі адна адной,
бясконцыя казкі тысячу гадоў,
пакуль аднойчы не ўварецца світанак –
наш новы світанак.

Мая сястра...
Яна здрадзіла мне?
Яна нясе на грудзях кінжал – легкадумная?
Адкажы мне – смяшлівае вока.

Не, не, тысячу разоў не! Не паверу ў гэта,
хай нават анёлы напішуць гэта бясхібнымі
грыфелямі на аркушах часу...

Як чалавечая слабасць мной апанавала?

Я не веру нікому ў свеце, апроч сястры...

Тое, што яна кажа, – праўда,

хай нават свет разваліцца –

мая сястра ніколі не хлусіць.

Скерца
(Scherzo)

Бясспрэчна ясныя ўсе зоркі ў вышыні, і маё сэрца
на зямлі бясспрэчна яснае.

Ноч велічная зорная, мы з табой – адно.

Спрабую не дрыжаць на лінзе з зорак...

бо раптам разаб'ецца?

Ці гэта ты, час, сонная бездань,

што завабліваеш мяне пазяханнем?

Пагроза стамлёным нагам танцоркі,

пагроза аслаблым рукам скалалазкі,

пагроза дзёрзка напятай нітцы караляў.

Згінь, час!

Кожная зорка падміргвае мне: я – гэта ты!

Кожная зорка ў вусны цалуе: застанься са мной!

Зоркі змыкаюцца колам, бліжэй, бліжэй,

усё маё цела схаванае ў зорнай імгле.

Што я раблю там? Я плачу?

Мроіць вечар. З ракавінкі п'е марскі кароль.

Ніхто не варухнецца. Але танцорка пройдзе

на пальчыках паўночных

і ўкленчыць, выцягнуўшы рукі,

і пацалуе гожага.

Ружы

(Rosor)

Гэты свет – мой.

Куды ні пайду,

стрэчнаму кідаю ружу.

Любіць мастак мармуровае вуха,

што ловіць кожнае слова.

Што мне боль і пакуты?

З грукатам усё абрынулася:

я спяваю.

Так паўстае вялікі болю гімн з грудзей шчаслівых.

СА ЗБОРНІКА «ВЕРАСНЁВАЯ ЛІРА»

Маладой жанчыне

(Till en ung kvinna)

Яшчэ ніколі не падманваў палкі позірк.
Трымай сэрца мужчыны
                                ў нявопытных дзіцячых пальцах,
цягні вогнепрамень мужчыны
                                ў стылыя пакоі сваіх вачэй!
Ты ўпэўненая ў каханні, як у Царстве Нябесным.
Ён падорыць табе сваё сэрца,
                                царства й вясновыя кветкі,
а ты яму – лёгкі вэлюм сваёй тугі,
                                што робіць далячынь сіняй.
Твой подых яшчэ не кранаў агеньчыка
                                дроγκαга яго раявання.
Твае вочы яшчэ не змерылі шырыні яго веры.
Твае ногі яшчэ не ступілі ў замкнёнае кола яго лёсу;
табе яшчэ ўсё адно, чырвоны ён або сіні.
Але прыйдзе дзень, калі ты прылепішся
да яго, як кветка да свайго сцябла,
калі яго сутонне будзе тваім святлом,
                                а яго засуш – тваёй крыніцай,

калі ты будзеш блукаць пераходамі вялізнага замка
і адчуваць, што кахаеш,
і што ён жыве толькі белым хлебам тваёй чысціні,
і што яго кроў цячэ толькі ў крыніцы
тваёй матчынай пяшчоты.
Гэта будзе цяжка і цудоўна, жорстка і непадзельна.

Сляды багоў
(*Gudarnas spår*)

Багі ідуць праз жыццё з сэрцам, узнятым над болем...
Багі нясуць жыццё лёгка, як калоны –

бліскучыя скляпенні.

Багі ідуць праз жыццё самотныя, непазнаныя
стаяць яны і назіраюць з вечных вачэй

за нашай цьмянай зямлёй.

І дзе яны глядзелі па-над возерам і лесам,
вада і дрэвы там святых.

Дзе прайшлі яны – там уцешна ісці
таму, хто змагаецца, хоць пакута сціснула грудзі.

Дзе прайшлі яны – там весела ісці
таму, хто ступае сваім пераможным шляхам.

Сляды багоў не зводзяцца са свету;
яны робяць зямлю высокай тым, што ідуць па ёй,
а чалавеку ўсё – даравальным.

Наймiлейшы бог
(Den skönaste guden)

Маё сэрца наймiлейшае ў свеце.
Яно святое.
Хто ні бачыць яго,
загараецца яго ззяннем.
Маё сэрца лёгкае, як птушка,
рэчы, створанай больш крохкай, няма на зямлі.
Я ахвярую яго
невядомаму богу.
Богу высока ў аблоках –
мяне крылы нясуць туды –
наймiлейшаму богу,
перад якім усё прах.
Я вярнуся
са ззяннем вакол чала –
ніхто не ўбачыць нічога апроч
ночы і бога.

Калі я ашуканка...

(Är jag en lögnare...)

Калі я злачынца, мой грэх невымерны...

Калі я знушчэнка, я раблю гэта з тым, што святое...

Калі я ашуканка, хай я сарвуся з нябёсаў
і разаб'юся на Вашай плошчы.

Калі я ашуканка –

хай няшчасныя духі пахаваюць маю ліру

ў сернай гнілой дрыгве,

хай ліра ўмольна цягне рукі яснымі начамі,

там дзе нічога жывога не пройдзе ўзбоч.

Калі я ашуканка –

хай сатрэцца маё імя, прыгожа выведзенае

на сцяне нябёсаў,

хай дробкі жамчужных літар ападуць

на марскія каменныя пліты,

хай вада замоўчыць, адкуль я,

хай свет не пачуе маёй казкі ніколі.

Калі я ашуканка –

мілья анёлы ўсё адну будуць любіць мяне,

як мілага і няшчаснага брата:

яна баяла казкі месяцу і небасхілу,

без якіх ім было не вытрымаць,

іх кволае характва сцерушылася ўшчэнт.

Мая ліра

(Min lyra)

Гіджуся думкі...

Дзе мая любая вялізная ліра?

Сончнаструнная, мройная, з аблокаў спушчоная.

О ты, мая вялізная ліра,

ты вісіш над светам, нібы пыталнік.

Калі я памру,

я бесклапотна ўпаду на твае струны;

тады з нязнанага паўстануць два анёлы,

сонныя, яны панясуць нас праз моры,

пасярод Атлантыкі спыняцца. –

І мы абедзве знікнем са свету,

мая любая ліра!

Бог яшчэ не спіць
(Gud är ännu vaken)

Чаго не стае мне?

– Кніжка пайшла выдаўцу

– на тым усё скончана.

Устае месяц – мая туга ідзе спаць. –

Мая туга варочаецца ў ложку,

смяецца інфернальна:

Бог яшчэ не спіць –

шчасныя бяссонныя анёлы вакол яго трона!

ЗМЕСТ

СА ЗБОРНІКА «ВЕРШЫ»

Бачыла я дрэва.... <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	5
Халаднее пад вечар... <i>Пераклад</i> <i>Алесі Башарымавай</i>	7
Стары дом. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	8
Жаданне. <i>Пераклад Наталлі Паваляевай</i>	9
Восеньскія дні. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	10
Я. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	11
Бог. <i>Пераклад Наталлі Паваляевай</i>	12
Фіялетаваы прыцемкі... <i>Пераклад</i> <i>Алесі Башарымавай</i>	13
Трывожныя сны. <i>Пераклад Наталлі Паваляевай</i>	14
Vierge moderne. <i>Пераклад Наталлі Паваляевай</i>	15
На ўсе чатыры вятры. <i>Пераклад</i> <i>Алесі Башарымавай</i>	16
Туга па колерах. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	17
Нашы сёстры носяць стракатую вопратку. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	18
Чорнае ці белае. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	19
Восень. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	20
Зоркі. <i>Пераклад Наталлі Паваляевай</i>	21
Два ўзбярэжныя вершы. <i>Пераклад</i> <i>Алесі Башарымавай</i>	22
Агеньчык у акне. <i>Пераклад Наталлі Паваляевай</i>	23
Словы. <i>Пераклад Наталлі Паваляевай</i>	24

Лясны змрок. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	25
У лясках вялікіх.... <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	26
Кот шчасця. <i>Пераклад Ганны Янкуты</i>	27
Светлая дачка лесу. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	28
Мы, жанчыны. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	29
Золак. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	30
Паўночная вясна. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	31
Сумны сад. <i>Пераклад Наталлі Паваляевай</i>	32
Дзівоснае мора. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	33
Нізкі бераг. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	34
Спеў на гары. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	35
Вечар. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	36
Чужыя краі. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	37
Дзве багіні. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	38
Птушка ў палоне. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	39
Развітанне. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	41
Парада. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	42
Мая душа. <i>Пераклад Наталлі Паваляевай</i>	43
Каханне. <i>Пераклад Наталлі Паваляевай</i>	44
Песня пра тры магілы. <i>Пераклад</i> <i>Алесі Башарымавай</i>	45
Чужое дрэва. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	46
Дзве дарогі. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	47
Тры сястры. <i>Пераклад Наталлі Паваляевай</i>	48
Хараство. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	49
Сястра жыцця. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	50
На ўзбярэжжы. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	51

Жыщцё. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	52
Пекла. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	53
Душа ў чаканні. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	54
Боль. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	56

СА ЗБОРНІКА «ЦЕНЬ БУДУЧЫНІ»

Цень будучыні. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	57
Дзе мая радзіма.... <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	58

СА ЗБОРНІКА «КРАЙ, ЯКОГА НЯМА»

Лета ў гарах. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	59
Ружа. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	60
Увосень. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	61
Небяспечныя мары. <i>Пераклад</i> <i>Алесі Башарымавай</i>	62
Нявеста. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	63
Хворыя дні. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	64
Жыщцё. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	65
Цуд. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	70
Цыганка. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	71
Дрэвы майго маленства. <i>Пераклад</i> <i>Алесі Башарымавай</i>	72
Вяртанне. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	73
Месяц. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	74
Лістападаўскі ранак. <i>Пераклад Алесі</i> <i>Башарымавай</i>	75
Ні ў кога не стае. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	77
Край, якога няма. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	78

СА ЗБОРНІКА «РУЖАВЫ АЛТАР»

У гамаку феяў. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	79
Мае штучныя кветкі. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	80
Штурм. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	81
Прайшла я праз сонечныя сістэмы. <i>Пераклад Наталлі Паваляевай</i>	82
Зямля ператварылася ў кучу попелу. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	83
Дзе жывуць багі.... <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	84
Багі прыходзяць.... <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	85
На прыступках Гімалаяў. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	86
Веру сваёй сястры. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	88
Скерца. <i>Пераклад Наталлі Паваляевай</i>	89
Ружы. <i>Пераклад Наталлі Паваляевай</i>	90

СА ЗБОРНІКА «ВЕРАСНЁВАЯ ЛІРА»

Маладой жанчыне. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	91
Сляды багоў. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	93
Наймiлейшы бог. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	94
Калі я ашуканка.... <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	95
Мая ліра. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	96
Арфей. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	97
Бог яшчэ не спіць. <i>Пераклад Алесі Башарымавай</i>	98

Сёдергран, Э.

С28 Выбраная паэзія / Эдыт Сёдергран; пер. з шведскай. — Мінск : Выдавец Зміцер Колас, 2019. — 104 с. (Паэты планеты).

ISBN 978-985-23-0027-8.

Эдыт Сёдергран (1892–1923) – шведскамоўная фінская паэтэса. Адна з першых прадстаўніц мадэрнізму ў фінска-шведскай літаратуры. Зрабіла вялікі ўплыў на паэзію, і сёння лічыцца адной з галоўных асоб шведскага паэтычнага мадэрнізму.

Адрасуецца шырокаму колу чытачоў.

УДК 821.113.6-1

ББК 84(4Фин=Шве)-5